

Bakgrunn for vedtak
Røyrhus kraftverk

Stranda kommune i Møre og Romsdal fylke

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Tiltakshaver	Røyrhus Kraftverk (SUS)
Referanse	
Dato	08.05.2017
Notatnummer	KSK-notat 8/2017
Ansvarlig	Øystein Grundt
Saksbehandler	Brit Torill Haugen

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Sammendrag

Røyrhus kraft (SUS) er et samarbeidsprosjekt mellom 5 lokale grunneiere og Stranda Energiverk. De søker om tillatelse etter vannressursloven § 8 til å bygge Røyrhus kraftverk i Røyrvasselva i Stranda kommune i Møre og Romsdal.

Røyrhus kraftverk ønsker å utnytte et fall på 62 meter i Røyrhuselva. Inntaket plasseres 437 moh og kraftstasjonen 375 moh. Vannveien vil bli på 970 m og skal graves ned hele veien. Middelvannføringen er på 1960 l/s og maksimal slukeevne på 4000 l/s. Kraftverket vil ha en installert effekt på 2 MW og vil etter planen gi en årlig produksjon på 6,95 GWh. Det er planlagt en minstevannføring på 145 l/s hele året.

Stranda kommune tilrår at det blir gitt konsesjon forutsatt avbøtende tiltak. **Fylkesmannen i Møre og Romsdal** vil ikke gå imot at det blir gitt konsesjon. **Møre og Romsdal fylkeskommune** frarår prosjektet på grunn av at det er lokalisert i et friluftsområde av regional verdi. **Direktoratet for mineralforvaltning** har ingen merknader til prosjektet. **Naturvernforbundet i Møre og Romsdal** har ingen innvendinger mot prosjektet. **Ytre Sunnmøre lokallag av Norsk Ornitologisk forening og Summøre Ringmerkingsgruppe v/Kjell Soot** er ikke negative til en utbygging av Røyrhuselva, men ytrer stor bekymring for fossefallbestanden i området.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 6,95 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene (2014-16) har NVE klarert drøyt 2,2 TWh ny energi fra småkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

I vedtaket har NVE lagt vekt på at en utbygging av Røyrhus kraftverk vil være et bidrag til en fornybar energiproduksjon med få og begrensede miljøeffekter, og til en lavere kostnad enn gjennomsnittet for konsesjonsgitte vind- og småkraftverk i senere tid. Røyrhus kraftverk vil kun gi mindre negative konsekvenser og fordelene er dermed større enn ulempene for private og allmenne interesser.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Røyrhus kraftverk (SUS) tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Røyrhus kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Småkraftpakke Stranda

NVE har hatt en samlet behandling av åtte søknader om tillatelse til bygging av småkraftverk i Stranda kommune. Fire av søknadene ble vedtatt avsluttet før høring på grunn av manglende avklaring rundt eiendoms- og fallrettigheter og er ikke med i tabellen under. Vedtakene for søknadene som ble avsluttet før høring er påklaget og ligger til klagebehandling hos OED. Vedtaksnotatene for de fire gjenværende søknadene er angitt i tabellen under. Søknadene er i disse dokumentene samlet sett referert til under fellesnavnet «Strandapakken».

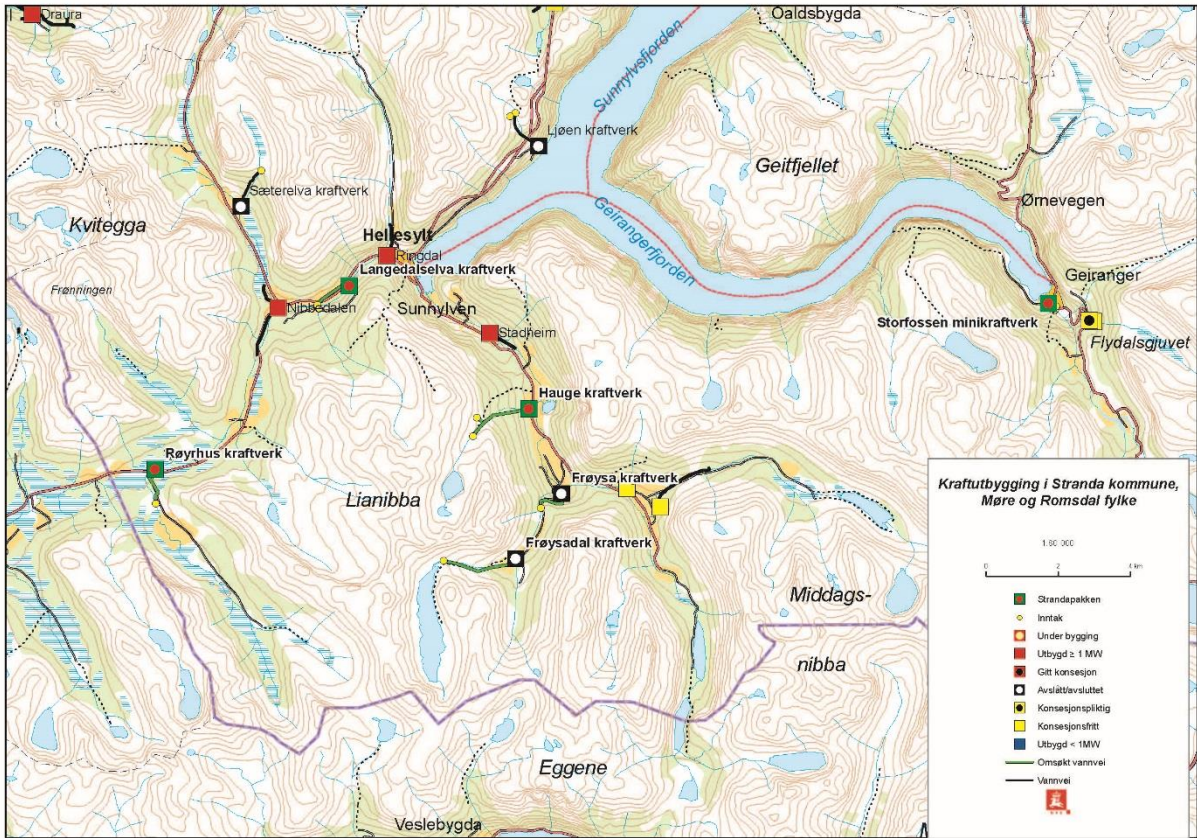
Kraftverk	KSK-notat nr.	Produksjon (omsøkt GWh)	Produksjon (gitt GWh)	Kostnad Kr/kWh
Røyarhus	8	6,95	6,4	3,6
Hauge	9	15,5	12,5	3,7
Langedalselva	10	20,4	20,4	3,5
Storfossen	11	5,6	0	-
SUM		48,45	39,3	

Under behandlingen av søknadene har NVE vurdert sakene hver for seg, men også samlet der NVE har funnet det relevant.

En samlet behandling av sakene er valgt for å gjøre det enklere for NVE å vurdere samlet belastning av de konsesjonssøkte tiltakene og til en mer helhetlig oversikt over fordeler og ulemper for allmenne og private interesser. Samlet høringsutsendelse av sakene gjør det også lettere for høringsparter å vurdere sakene opp mot hverandre og gi mer grundige innspill på samlet belastning.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene ved tre av de fire omsøkte små kraftverkene er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravene i vannressursloven § 25 er oppfylt. Dette gjelder Røyarhus, Langedalselva og Hauge kraftverk. NVE mener ulempene ved bygging av Storfossen minikraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven §§ 25 og 35 post 5 er ikke oppfylt for dette minikraftverket som ligger i vernet vassdrag. Samlet vil NVEs positive vedtak i disse sakene gi 39 GWh i ny fornybar produksjon i et middels år. Disse prosjektene vil etter vårt syn ikke ha vesentlige negative virkninger for allmenne og private interesser gitt nødvendige avbøtende tiltak.

Oversiktskart småkraftpakke Stranda

Innhold

Sammendrag	1
Småkraftpakke Stranda	2
Søknad	5
Høring og distriktsbehandling	7
NVEs vurdering	9
NVEs konklusjon	12
Forholdet til annet lovverk	13
Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven	15
Vedlegg	17

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Røyrhus Kraftverk (SUS), datert 07.12.2015:

Søknad om konsesjon for bygging av Røyrhus kraftverk

Røyrhus kraftverk (SUS) ønsker å utnytte vannfallet i Røyrhuselva i Stranda kommune i Møre og Romsdal fylke, og søker herved om følgende tillatelser:

I Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

- *å bygge Røyrhus kraftverk.*

II Etter energiloven om tillatelse til:

- *bygging og drift av Røyrhus kraftverk. Tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer vil bli bygget og driftet av områdekonsesjonær.*

Røyrhus kraftverk, endelig omsøkte hoveddata

TILSIG		Hovedalternativ
Nedbørfelt	km ²	28,4
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	61,8
Spesifikk avrenning	l/(s·km ²)	69
Middelvannføring	l/s	1960
Alminnelig lavvannføring	l/s	145
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	884
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	125

KRAFTVERK

Inntak	moh.	437
Avløp	moh.	375
Lengde på berørt elvestrekning	m	1530
Brutto fallhøyde	m	62
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,1125
Slukeevne, maks	l/s	4000
Minste driftsvannføring	l/s	600
Planlagt minstevannføring, sommer	l/s	145
Planlagt minstevannføring, vinter	l/s	145
Tilløpsrør, diameter	mm	1200
Tunnel, tverrsnitt	m ²	-
Tilløpsrør/tunnel, lengde	m	970
Installert effekt, maks	MW	2,1
Brukstid	timer	6132

PRODUKSJON

Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	1,97
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	4,98
Produksjon, årlig middel	GWh	6,95

ØKONOMI

Utbyggingskostnad	mill.kr	23,24
-------------------	---------	-------

Nettilknytning

Det er behov for 50 meter nedgravd kabel mellom kraftstasjon og tilkoblingspunkt. Stranda Energi som er områdekonsesjonær vil ha ansvaret for dette.

Ifølge Stranda Energi Nett AS som eier distribusjonsnettet i området, kan Røyhus kraftverk sannsynligvis tilknyttes denne 22 kV-ledningen via en jordkabel. Tilknytningsløsningen er imidlertid avhengig av hvor en eventuell ny 66 (132) kV transformatorstasjon plasseres. Det er søkt om ny kraftledning mellom Tomasgard og Tryggestad som skal bedre nettkapasiteten. Søknaden om utbedringer av nettet behandles samtidig med Strandapakken.

Veier

Prosjektet er plassert i nærheten av eksisterende grusvei og det er bare behov for en kort innkjørsel til stasjonen. Det er planlagt midlertidig anleggsvei til inntaket.

Massetak og deponi

Det er ikke behov for massetak eller deponi. Eventuell overskuddsmasse vil bli brukt til å jevne ut rørgatetraseen.

Arealbruk

Inngrep	Midlertidig arealbehov (daa)	Permanent arealbehov (daa)
Inntaksområde	0,6	0,3
Vannvei	7,7	3,8
Riggområde	0,2	0
Vei	0,08	0,04
Kraftstasjon	0,15	0,1
Nettilknytning	0,2	0,1 (50 m)

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

I kommuneplanen som ble godkjent i 1992 er området regulert som LNF-område, landsbruks-, natur og friluftsområde.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 21.06.2016 sammen med representanter for søkeren, kommunen, Fylkesmannen og Norsk Ornitologisk forening.

Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar, men søker har valgt å ikke kommentere uttalelsene.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av NVE. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Stranda kommune informerer om følgende vedtak den 20.04.16:

«Stranda kommune rår til at det vert gitt konsesjon til bygging av Røyarhus kraftverk, på følgjande vilkår:

- *Tilkoplinga til 22kV bør gjerast via nedgravd kabel*
- *Tilstrekkeleg avbøtande tiltak for fossefall (predatorsikre hekkedassar)*
- *Minstevassføring som er i tråd med tilrådingane*
- *Ev. Coandainntak dersom dette gir større føremonar enn ulemper»*

Fylkesmannen i Møre og Romsdal konkluderer med dette den 17.03.16:

«Fylkesmannen vil ikkje gå i mot utbygging av Røyarhus kraftverk.»

Møre og Romsdal fylkeskommune skriver i sin høringsuttalelse den 06.04.16:

«Vi vil ut i frå vårt ansvarsområde for friluftsliv og våre formelt registrerte friluftsområde, rå frå konsesjon i følgjande rekkjefølje:

- 1) *Storfossen kraftverk (friluftsområde av nasjonal verdi/verdsarvområde)*
- 2) *Røyarhus kraftverk (friluftsområde av regional verdi)*
- 3) *Langedals kraftverk (friluftsområde av lokal verdi)*

Vi ser ikkje vekk i frå at det kan vere andre verdiar som til dømes landskaps og friluftsverdiar, som enno ikkje er formelt registrert, og som bør vege tung i høyrings-prosessen. Vi ber om at eventuelt slike verdiar vert vurdert nærare i konsesjonsbehandlninga.

Ingen av dei fire kraftverka synes å vere i konflikt med automatisk freda kulturminne. Eventuelle funn ved arkeologisk registrering vil kunne få innverknad på val av område og trase.»

Direktoratet for mineralforvaltning skriver i sin uttalelse den 04.04.16 at de ikke har noen merknader til saken.

Istad Nett AS informerer i sin uttalelse den 18.03.16 for situasjonen i regionalnettet i området.

Naturvernforbundet i Møre og Romsdalen uttaler den 21.03.16 at søknaden er lite konfliktfylt og at de ikke har noen innvendinger til at Røyarhus kraftverk får konsesjon.

Norsk Ornitologisk forening sitt lokallag, Ytre Sunnmøre lokallag og Sunnmøre Ringmerkingssgruppe v/Kjell Soot ytrer stor bekymring for områdets fossefallbestand og skriver følgende i sin uttalelse 07.03.16:

«Røyarhus: Fossefallet hekkar akkurat ved fossen der det er planlagt ei demning. Blir fossen endra, er det stor fare for at fuglen forsvinn som hekkefugl. Neste par hekkar under brua på riksvegen, og kan enkelte år hekke ved elvamøtet lenger nede. Fleire par med strandsnipe hekkar i det planlagde utbyggingsområdet. Ved eventuell utbygging bør ein der sørgje for at

reirplassen til fossekallen ikkje blir berørt, med andre ord at vatnet blir ført over reiret for å verne det mot predasjon.

[...]

Noko meir utbygging bør ikkje forekomme før følgjene av tidlegare småkraftutbyggingar er skikkeleg belyste. Der meiner vi at NVE har eit stort ansvar som dei hittil ikkje har teke alvorleg.»

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 28,4 km² ved inntaket, og middelvannføringen er beregnet til 1960 l/s. Effektiv innsjøprosent er på 0 %, og nedbørfeltet har en breandel på 0,4 %. Avrenningen varierer fra år til år med flommer hele året. Laveste vannføring opptrer gjerne om vinteren. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 884 og 125 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 145 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 4 m³/s og minste driftsvannføring 0,6 m³/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 145 l/s året. Ifølge søknaden vil dette medføre at 70 % av tilgjengelig vannmengde benyttes til kraftproduksjon.

Med en maksimal slukeevne tilsvarende 204 % av middelvannføringen og foreslått minstevannføring på 145 l/s hele året, vil i gjennomsnitt 3,3 % gå til lavvannstap, 19,2 % gå til flomtap og 7,3 % til minstevannslipp. Det meste av dette vil komme i flomperioder. De store flomvannføringene blir i liten grad påvirket av utbyggingen. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammen 47 dager i et middels vått år. I 120 dager vil vannføringen være under summen av minste driftsvannføring og minstevannføring og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. Tilsiget fra restfeltet vil i gjennomsnitt bidra med 69 l/s ved kraftstasjonen.

Produksjon og kostnader

Med bakgrunn i de hydrologiske dataene, som er lagt frem i søknaden, har søker beregnet gjennomsnittlig kraftproduksjon i Røyhus kraftverk til omtrent 6,95 GWh fordelt på 1,97 GWh vinterproduksjon og 4,98 GWh sommerproduksjon. Byggekostnadene er estimert til 23,2 mill. kr. Dette gir en utbyggingspris på 3,34 kr/kWh.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Energikostnaden over levetiden (LCOE) er beregnet til 0,30 kr/kWh (usikkerhet i spennet 0,25-0,34). Energikostnaden over levetiden tilsvarer den verdien kraften må ha for at prosjektet skal få positiv nettonåverdi. Beregningene forutsetter en kalkulasjonsrente på 6 %, økonomisk levetid på 40 år og drifts- og vedlikeholdskostnader på 5 øre/kWh.

NVE vurderer at tiltaket trolig vil være konkurransedyktig med andre prosjekter. Prosjektet er vurdert til å ligge blant de beste 25% av vind- og småkraftproduksjon som har endelig konsesjon, men som ikke er utbygd.

Naturmangfold

Terrestrisk

Søknadens vedlagte miljørapport fra Bioreg AS opplyser om at det ikke er registrert rødlistearter i utbyggingsområdet. Det er heller ikke registrert viktige naturtyper. Det er derimot registrert flere par med hekkende fossekall på utbyggingsstrekningen. I 1963 ble fossekallen kåret til Norges nasjonalfugl, men den er ikke definert som en truet art og står ikke på norsk rødliste for arter. Fossekallen står derimot på Bernliste II, og Norge har dermed et ansvar for arten. Arten er sterkt knyttet til rennende vann, og er avhengige av åpent vann vinterstid for å finne føde. Den gjør sine næringssøk under vann og foretrekker generelt vassdrag med en middelvannføring over 200 l/s.

Stranda kommune ber om at det blir satt tilstrekkelig minstevannføring og hekkedasser. Norsk Ornitologisk forening sitt lokallag i Ytre Sunnmøre er ikke negative til at det blir bygd ut i Røyrvasselva, men de ber om at hekkedassene til fossekallen ikke blir berørt ved at vatnet blir ført over reirplassen for å hindre predasjon.

Fossekallen er en art som er utsatt i forhold til utbygginger i små vassdrag. Det er derfor utført undersøkelser av dette, NVE-rapport 3/2011. Undersøkelsene viser at montering av rugekasser gitt en sterk økning i hekkesuksess for fossekallen sammenlignet med utbygde vassdrag uten slike tiltak. Det er også gjort oppfølgende undersøkelser i etterkant av rapporten av NINA (Norsk institutt for naturforskning) i 2014. Undersøkelsene i 2014 bekrefter funnene fra 2011. Undersøkelsene viser at det i stor grad er mulig å bøte på de negative konsekvensene for fossekall i forbindelse med utbygging av småkraftverk. I søknaden foreslår søker å montere 2 predatorsikre hekkedasser som foreslått også i søknadens miljørapport. NVE mener at det er mulig å sikre næringstilgangen ved at det blir gitt tilstrekkelig minstevassføring. Tilgangen på hekkedasser kan sikres ved at monteres predatorsikre hekkedasser på steder der det er naturlig for fossekallen å hekke. Søker har selv foreslått å montere hekkedasser i søknaden. Slik NVE ser det så er forholdet til fossekall ikke avgjørende for om det blir gitt konsesjon eller ikke.

Akvatisk

Det finnes bekkeørret i elva. Elva har vært aktivt kultivert, og det er satt ut fisk fra et klekkeri i Oppland, ifølge søknadens miljørapport. Siste utsetting ble gjort for noen år tilbake. Ingen høringsparter har uttalt seg i forhold til fisk og fiskeinteresser i Røyrvasselva, og NVE mener at det ikke er nødvendig med tiltak for å ivareta fiske. Minstevannføring vil kunne opprettholde levekår for stedegen ørret i noen grad.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVE sin vurdering av søknaden om Røyrvhus kraftverk legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport, høringsuttalelser, NVE sine egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart den 20.12.16. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jamfør naturmangfoldloven § 8.

I influensområdet til Røyhus kraftverk finnes det ingen rødlistearter eller registrerte naturtyper. Hekkende fossekall er registrert. En eventuell utbygging av Røyhuselva vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer gitt i naturmangfoldloven § 4 eller forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5 gitt eventuelle avbøtende tiltak.

NVE har også sett påvirkningen fra Røyhus kraftverk i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypene, artene og økosystemet. Det er allerede flere utbygginger Langedalsvassdraget. Det er Litlebø kraftverk i Langedalselva og sideelva Nibbedalselva, og Ringdal kraftverk i sideelva fra Sunnylvsmolskreddalen. Det er også omsøkt et kraftverk til i Langedalselva, Langedalselva kraftverk. Det er derfor naturlig å se på den samlede belastningen i dette vassdraget hva gjelder en art som fossekall som tydelig har stor utbredelse her. Det er viktig å legge til rette for avbøtende tiltak som minstevannføring og tilgang på hekkeplasser som vil bidra til å opprettholde bestanden av fossekall i området. Det er parti av Langedalselva og sideelver som er urørte av kraftutbygging og disse vil fortsatt fungere som naturlige habitat for arten. Den samlede belastning på økosystemet og naturmangfoldet er dermed blitt vurdert, jamfør naturmangfoldloven § 10. Den samlede belastningen anses ikke som så stor at den blir avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke får avgjørende betydning for konsesjonsspørsmålet.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Friluftsliv

Røyhus kraftverk ligger i et område med regional verdi for friluftsliv ifølge Møre og Romsdal fylkeskommune. Fylkeskommunen gir denne beskrivelsen av området: *«To opne, skogkledde dalar og fjella rundt, på grensa mot Nordfjord. Området er lett tilgjengelig frå riksvegen over til Hornindal, og på Kjellstad er det opparbeidd stor parkeringsplass. Mykje nytta som turområde alle årstider, men særleg om vinteren og våren. I aust grensar området til Frøysadalen.»*

Etter det NVE kunne se på befaringen så er ikke området der utbyggingen er planlagt et spesielt verdifullt område for friluftsliv. Området er preget av dyrka mark og tett bjørkeskog, og delvis myr. Etter det NVE kan forstå så er de regionalt verdifulle områdene for friluftsliv lenger inn i Røyhusdalen og dette er dermed ikke et tema som er vesentlig for om det blir gitt konsesjon eller ikke. Vi er derfor uenig med fylkeskommunens vektlegging av temaet og vil ikke tillegge forholdet til friluftsliv særlig vekt.

Konsekvenser av kraftlinjer

For å kunne gi tilstrekkelig nettkapasitet til småkraftpakken i Stranda har SFE Nett AS søkt om å bygge en ny 66 (132) kV-luftledning mellom Tomasgard transformatorstasjon i Hornindal kommune og Tryggestad i Stranda kommune. SFE Nett har også søkt om å bygge en ny transformatorstasjon ved Tryggestad/Litlebø.

NVE har i forbindelse med behandlingen av småkraftpakken i Stranda også vurdert konsesjonssøknaden fra SFE Nett. Det vises til KN-notat 08/2017 for NVEs vurderinger av denne saken.

Samfunnsmessige fordeler

En eventuell utbygging av Røyarhus kraftverk vil gi 6,95 GWh i et gjennomsnittså. Denne produksjonsmengden regnes som vanlig for et småkraftverk. Småkraftverk utgjør et viktig bidrag i den politiske satsingen på fornybar energi. Det omsøkte tiltaket vil gi inntekter til søker og grunneiere og generere skatteinntekter. Videre vil Røyarhus kraftverk styrke næringsgrunnlaget i området og kan dermed bidra til å opprettholde lokal bosetning.

Det er igangsatt et prosjekt rundt landstrøm og hydrogenproduksjon i Hellesylt. Formålet er å bygge ut og levere strøm til besøkende cruiseskip og dermed redusere forurensing og utslipp i fjorden. En utbygging av Røyarhus kraftverk kan være et bidrag til å levere strøm om et slik landstrømanlegg blir bygd.

Oppsummering

I vedtaket har NVE lagt vekt på at en utbygging av Røyarhus kraftverk vil være et bidrag til en fornybar energiproduksjon med få og begrensede miljøeffekter, og til en lavere kostnad enn gjennomsnittet for konsesjonsgitte vind- og småkraftverk i senere tid. Røyarhus kraftverk vil kun gi mindre negative konsekvenser og fordelene er dermed større enn ulempene for private og allmenne interesser.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Røyarhus kraftverk (SUS) tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Røyarhus kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til annet lovverk

Forholdet til energiloven

Røyrhus kraftverk (SUS) har framlagt planer om installasjon av elektrisk høyspentanlegg som innebærer en nettilknytning med en 22 kV jordkabel på 50 m til eksisterende linjenett samt installering av en generator med spenning på 0,69 kV og en transformator for omsetning til 22 kV.

Stranda Energi Nett AS er områdekonsesjonær og kan ifølge søknaden stå for bygging og drift av anlegget. Etter etablert praksis kan nødvendige høyspentanlegg bygges i medhold av nettselskapets områdekonsesjon. Hvis dette gjøres, er det ikke nødvendig med en egen anleggskonsesjon etter energiloven for høyspenttilknytning til 22 kV nett. De elektriske komponentene som installeres inne i kraftverket krever ikke konsesjon etter energiloven (jamfør Odelstingproposisjon nr 43 1989-90, s 87). Bygging og drift av de elektriske komponentene i kraftverket omfattes av FOR-2006-04-28-458 *Forskrift om sikkerhet ved arbeid i og drift av elektriske anlegg* og FOR-2005-12-20-1626 *Forskrift om elektriske forsyningsanlegg* og ivaretas av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.

Etter vilkår i områdekonsesjonen skal områdekonsesjonær fremlegge planer for ny nettilknytning og eventuell forsterkning for kommune, fylkesmann, grunneiere og andre berørte for uttalelse. Ved uenighet om løsninger kan områdekonsesjonær legge saken frem for NVE som da vil behandle saken som en anleggskonsesjon.

Dersom Røyrhus kraftverk (SUS) ønsker egen anleggskonsesjon, må det sendes inn søknad om dette når eksakt størrelse på elektriske installasjoner er klart. NVE kan da meddele egen anleggskonsesjon for kraftverket.

Virkningene av nettilknytningen har inngått i NVEs helhetsvurdering av kraftverksplanene. NVE gir SFE Nett anleggskonsesjon til å bygge en ny 66 (132) kV mellom Tomasgard og Tryggestad samt en ny transformatorstasjon ved Litlebø.

Tiltakshaver er selv ansvarlig for at avtale om nettilknytning er på plass før byggstart. NVE vil ikke behandle detaljplaner før tiltakshaver har dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart. Slik dokumentasjon må foreligge samtidig med innsending av detaljplaner for godkjenning, jamfør konsesjonsvilkårenes post 4.

Forholdet til plan- og bygningsloven

Forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forholdet til forurensningsloven

Det må søkes Fylkesmannen om nødvendig avklaring etter forurensningsloven i anleggs- og driftsfasen. NVE har ikke myndighet til å gi vilkår etter forurensningsloven.

Forholdet til EUs vanddirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i

vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder Miljødirektoratet/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyttene av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av fornybar energiproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring:

Middelvannføring	l/s	1960
Alminnelig lavvannføring	l/s	145
5-persentil sommer	l/s	884
5-persentil vinter	l/s	125
Maksimal slukeevne	m ³ /s	4000
Maksimal slukeevne i % av middelvannføring	%	204
Minste driftsvannføring	l/s	600

I søknaden foreslår søker å sette en minstevannføring lik alminnelig lavvannføring. Det vil si 145 l/s hele året. Stranda kommune har ingen konkrete anbefalinger, men ber om at det blir fastsatt en minstevannføringen i tråd med det som er anbefalt i søknaden. Røyhuselva er ei elv som i flomperioder fører store mengder vann, og elveløpet er relativt bredt i forhold til at middelvannføringen er i underkant av 2 m³/s. Vannføringskurvene for et middels år viser flere hendelser med vannføring opp i 12 m³/s. Elveløpets form må også vurderes for å, til en viss grad, opprettholde vanddekt areal i Røyhuselva. Vanddekt areal er positivt for produksjon av bunndyr og dermed en viktig faktor for næringstilgang for arter som fossefall. Plottene av minimumsverdiene i middelvannføring over flere år viser at vannføringen i sommersesongen er relativt høy. Middelvannføringen for et middels år er estimert til 884 l/s. NVE vurderer det slik at en minstevannføring på 145 l/s i sommersesongen er lav i forhold til en 5-persentilverdi på 884 l/s og det som naturlig vil renne i Røyhuselva. På den andre siden er det ikke urimelig å sette minstevannføringen på sommeren noe lavere enn 884 l/s, gitt de få verdiene som er registrert.

Ut fra dette fastsetter NVE en minstevannføring på 500 l/s i tiden 1/5-30/9 og 150 l/s resten av året. I forhold til søknaden vil dette gi en redusert produksjon på ca. 0,5 GWh/år, basert på oppgitt energiekvivalent. Samlet produksjon vil da bli på ca. 6,4 GWh/år. Etter vårt syn er ikke denne reduksjonen avgjørende for økonomien i prosjektet.

Dersom tilsiget ved inntaket er mindre enn minstevannføringskravet, skal hele tilsiget slippes forbi inntaket. NVE presiserer at start-/stoppkjøring av kraftverket ikke skal forekomme. Kraftverket skal kjøres jevnt. Inntaksbassenget skal ikke benyttes til å oppnå økt driftstid, og det skal kun være små vannstandsvariasjoner knyttet til opp- og nedkjøring av kraftverket. Dette er primært av hensyn til naturens mangfold og mulig erosjonsfare.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Detaljerte planer skal forelegges og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Før utarbeidelse av tekniske planer for dam og vannvei kan igangsettes, må søknad om konsekvensklasse for gitt alternativ være sendt NVE og vedtak fattet. Konsekvensklassen er

bestemmende for sikkerhetskravene som stilles til planlegging, bygging og drift og må derfor være avklart før arbeidet med tekniske planer starter.

NVEs miljøtilsyn vil ikke ta planer for landskap og miljø til behandling før anlegget har fått vedtak om konsekvensklasse.

NVE vil ikke godkjenne planene før det er dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet i nettet og at kostnadsfordelingen er avklart, jamfør våre merknader under avsnittet "Forholdet til energiloven".

Nedenstående tabell angir rammene som ligger til grunn for konsesjonen. NVE presiserer at alle føringer og krav som er nevnt i dokumentet gjelder.

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Inntak	Inntaksdammen skal plasseres i tråd med det som er angitt i søknaden, men nøyaktig plassering kan justeres ved detaljplan. Teknisk løsning for dokumentasjon av slipp av minstevannføring skal godkjennes av NVE.
Vannvei	Vannveien skal graves ned på hele strekningen
Kraftstasjon	Kraftstasjonen skal plasseres i tråd med det som er oppgitt i søknaden, men nøyaktig plassering kan justeres ved detaljplan.
Største slukeevne	Søknaden oppgir 4 m ³ /s.
Minste driftsvannføring	Søknaden oppgir 0,6 m ³ /s
Installert effekt	Søknaden oppgir maksimalt 2,05 MW.
Antall turbiner/turbintype	Søknaden oppgir en Francisturbin.
Vei	Midlertidige og permanente veier skal bygges i tråd med det som er oppgitt i søknaden, men kan justeres i forbindelse med detaljplan.
Annet	Det skal settes opp 2 hekkedasser for fossefall slik søker foreslår i søknaden. Dette skal gjøres samråd med biolog som kan veilede en gunstig plassering av hekkedassene.

Dersom det ikke er oppgitt spesielle føringer i tabellen ovenfor kan mindre endringer godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Anlegg som ikke er bygget i samsvar med konsesjon og/eller planer godkjent av NVE, herunder også planlagt installert effekt og slukeevne, vil ikke være berettiget til å motta el-sertifikater. Dersom det er endringer skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsending av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i *Post 8: Terskler m.v.*

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Post 10: Registrering av minstevannføring m.v.

Det skal etableres en måleanordning for registrering av minstevannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Ved alle steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltenes utforming og plassering.

Vedlegg

Kart

